

Ostoja Szachownica

2013-10-10

Ostoja Szachownica, położona w środkowej części Wyżyny Wieluńskiej, została zatwierdzona przez Komisję Europejską, jako obszar mający znaczenie dla Wspólnoty 13 listopada 2007 r. Obejmuje ona kompleks kilku jaskiń, których powstanie związane było z intensywnym odprowadzaniem wód roztopowych na przedpolu lodowca. Ten wyjątkowy system jaskiniowy został odsłonięty w trakcie eksploatacji wapienia. Pozyskiwanie kamienia na tym terenie, spowodowało zniszczenie znacznej części korytarzy i rozczłonkowanie pierwotnie jednolitego systemu jaskiniowego. Obecnie znajduje się tu pięć oddzielnych jaskiń, które dla łatwiejszego rozróżnienia oznaczono kolejnymi numerami od I do V. Korytarze jaskiń rozgałęziają się i przecinają pod kątem prostym, tworząc charakterystyczną siatkę pól, przypominającą szachownicę. Prowadzi do nich dwanaście otworów usytuowanych w ścianach kamieniołomu oraz pionowa studnia z wierzchowiny.

Specyficzne warunki mikroklimatyczne sprawiają, że Szachownica stanowi zimowisko dla licznych gatunków nietoperzy, w tym czterech gatunków chronionych prawem unijnym. Największym zagrożeniem dla jego zachowania jest proces niszczenia stropu głównego ciągu jaskini, wynikający ze wspomianej eksploatacji wapienia. Sztuczne otwory o znacznych rozmiarach zmieniły pierwotny klimat jaskini, wywołując bardzo silne przewiewy pomiędzy nimi i doprowadzając do wymarzania tej części jaskini. Efektem tego jest osypywanie się materiału skalnego ze ścian oraz stropu, a także rozwieranie szczelin ciosowych w stropach sal jaskini.

Aby zabezpieczyć to miejsce przy równoczesnym zachowaniu istniejących tam obecnie warunków mikroklimatycznych, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach nawiązała współpracę z Głównym Instytutem Górnictwa w Katowicach oraz Porozumieniem dla Ochrony Nietoperzy. Efektem wspólnych działań jest wypracowana koncepcja zabezpieczenia osypującego się stropu jaskini, której założenia stały się podstawą pomyślnie zweryfikowanego wniosku do Life+. Dzięki otrzymanemu dofinansowaniu działania związane z realizacją zabezpieczenia jaskini będą realizowane w latach 2014 - 2017.

Źródło: RDOŚ w Katowicach
Fot.: Damian Czechowski